

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marta Romańska

SSA Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa Z. P.

przeciwko W. J.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 5 października 2012 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punktach pierwszym i trzecim

wyroku Sądu Okręgowego

z dnia 25 października 2011 r.,

- 1. odrzuca zażalenie w części dotyczącej kosztów procesu poniesionych w postępowaniu w pierwszej instancji (pkt I);**
- 2. uchyla zaskarżone postanowienie w części dotyczącej kosztów postępowania apelacyjnego i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 8 marca 2011 r. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 48 419,20 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 października 2010 r. oraz kwotę 4 838 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym – 2 400 zł kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek apelacji pozwanej od tego wyroku, Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 25 października 2011 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że nie obciążył pozwanej kosztami procesu na rzecz powoda, natomiast w pozostałej części apelację oddalił i nie obciążył pozwanej obowiązkiem zwrotu powodowi kosztów postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy stwierdził, że roszczenie powoda jest zasadne i dlatego wyrok Sądu pierwszej instancji uwzględniający powództwo trzeba uznać za trafny. Szczególna sytuacja majątkowa pozwanej obligowała jednak Sąd do zastosowania art. 102 k.p.c. Z tej przyczyny Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu i przyjął również powołany przepis za podstawę orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W zażaleniu na zawarte w wyroku Sądu Okręgowego postanowienie o kosztach procesu powód, podnosząc zarzut naruszenia art. 102 k.p.c., wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez przyznanie mu od pozwanej kwoty 4 839 zł z tytułu kosztów procesu poniesionych przez niego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz kwoty 1 200 zł z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z regułą wyrażoną w art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381 – dalej: „ustawa nowelizująca”), do zaskarżenia zawartego w wyroku Sądu Okręgowego z dnia 25 października 2011 r.

postanowienia o kosztach procesu ma zastosowanie art. 394¹ k.p.c. w brzmieniu sprzed wejścia w życie powołanej ustawy.

Żalący domaga się objęcia kontrolą także orzeczenia o kosztach procesu poniesionych przez strony w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji i przyznania mu od pozwanej z tego tytułu kwoty 4 839 zł. Trzeba w związku z tym przypomnieć, że art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu sprzed dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej stanowił, że zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. W przytoczonym przepisie chodziło tylko o te koszty procesu, o których sąd drugiej instancji orzekał po raz pierwszy. Jeżeli sąd drugiej instancji, zmieniając wyrok sądu pierwszej instancji, orzekł także o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego, należy przyjąć, że nie orzekał o nich po raz pierwszy. Dlatego też na postanowienie tego sądu w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach poniesionych przez strony w postępowaniu w pierwszej instancji nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2010 r., I CZ 30/10, niepubl., z dnia 23 czerwca 2010 r., II CZ 45/10, OSNC 2010, nr 12, poz. 171), z dnia 24 września 2010 r., IV CZ 60/10, niepubl., z dnia 30 marca 2012 r., III CZ 4/12, niepubl. i z dnia 6 lipca 2012 r., V CZ 112/11, niepubl.).

Oznacza to, że na skutek wniesionego zażalenia, kontroli Sądu Najwyższego podlegać może jedynie prawidłowość rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. O kosztach tych Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., z tym że rozstrzygnięcia tego w ogóle nie uzasadnił. W tym stanie rzeczy nie można odeprzeć zarzutów żalącego, że sytuacja materialna pozwanej w pełni pozwala jej na poniesienie kosztów procesu.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 373 w związku z art. 370, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy nowelizującej odrzucił zażalenie w części dotyczącej kosztów procesu poniesionych w postępowaniu w pierwszej instancji (pkt I), natomiast na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze i art. 108 § 2 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy nowelizującej uchylił zaskarżone

postanowienie w części dotyczącej kosztów postępowania apelacyjnego i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego. Wobec uchylecia zaskarżonego postanowienia rozpoznanie wniosku pełnomocnika pozwanej o przyznanie mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej od Skarbu Państwa trzeba uznać za przedwczesne, ponieważ rozstrzygnięcie to jest uzależnione od ostatecznego wyniku postępowania zażaleniowego.